

INNHOOLD

Nøkkeltall.....	3
Norsk Teknisk Museum	4
Det skjedd i 2010	5

ÅRSBERETNING 2010. 8

Norsk Teknisk Museum.....	8
Et sentralt museum for barn og unge.....	8
Utstillingene i 2010.....	8
Samlingene.....	8
Forskning	9
Skoletilbud	9
Tilrettelagt kulturtilbud for personer med demens.....	9
Nasjonale museumsnettverk.....	9
Internasjonalt samarbeid.....	9
Nye målgrupper	10
Norsk Teknisk Museums Venner.....	10
Organisasjon, bygg og helse, miljø og sikkerhet	10
Tiltak mot diskriminering og for tilgjengelighet	10
Økonomi	10
Styresammensetning 2010	11

UTDYPENDE KOMMENTARER. 12

Utstillingene i 2010.....	12
• Dødens Ingeniører	12
• Halvorsens verksted	12
• Astroamfi.....	12
• Verdiløs? Den vanskelige psykiatrihistorien.....	13
• Uhørte stemmer og glemte steder: Fortellinger fra utviklingshemmedes historie	13
• Klar for eldrebølgen? Alderdom i 2020.....	13
• Strøm i dagliglivet.....	13
• Norges første bil, –et konserveringsprosjekt.....	13
• Feber og fellesskap: epidemienes århundre 1820-1920	14
• Mekaniske leker fra Oslo.....	14
• Dream Factories.....	14
• Feriebilder	14
• Fordums kraft	14

Samlingene..... 14

• Katalogisering, bevaring og utvikling av samlingene	14
• Arkiv	15
• Fotoarkivet	15
• Dextra-samlingen	15
• Konservering/samlingsforvaltning	15
• Nasjonale museumsnettverk.....	16
• Internasjonalt samarbeid.....	16

Forskning og utvikling.....	16
-----------------------------	----

Skoletilbud .....

Dødens ingeniører.....	17
Digital formidling.....	17
Miljøtoget med NSB-Gjøvikbanen	17
Evaluerings.....	17
Elevaktiviteter på skolen	18

Møte med minner – et tilrettelagt kulturtilbud for personer med demens..... 18

Arrangementer..... 19

Helge- og ferieprogram..... 19

Museumsbutikk og utleie..... 19

Kommunikasjon og samfunnskontakt .....

Åpningstider og billettpriser..... 19

Konferanseinnlegg og foredrag..... 20

Publiserte arbeider .....

REGNSKAP..... 21

Fra et av musikkarrangementene.

Kulturminister Anniken Huitfeldt lanserte støtteordningen for privatarkiv på Teknisk museum 18. august 2010. Her sammen med konservator Tone Rasch, som viser frem noen av bøkene fra det innholdsrike arkivet.

Såpebobleshow under Senkveld

Norsk Teknisk Museum

Stiftelsen Norsk Teknisk Museum er Norges største historiske og samtidshistoriske museum for teknikk, naturvitenskap og medisin, med det nasjonale ansvaret på disse områdene. Nasjonalt medisinsk museum og Vitensenteret er integrert i museet. Museets visjon er å være Norges mest synlige, dristige og dialogorienterte museum.

Museet er i hovedsak finansiert gjennom offentlige midler fra Kulturdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet. I tillegg finansieres museet av egeninntekter og private aktører. I 2010 var besøkstallet 232 917, en nedgang på 4 % fra 2009. Av alle besøkende var barn og ungdom rundt 57 %, noe som plasserer Norsk Teknisk Museum i særstilling i dette segmentet blant norske museer.

Norsk Teknisk Museum forvalter en av Norges største museumssamlinger med omkring 1.6 millioner enkeltobjekter, primært innenfor teknisk, naturvitenskapelig, medisinsk og industriell kulturarv. Samlingene består av rundt 56 000 gjenstander, 300 000 fotografier, 110 000 bøker og tidskrifter og 650 hyllemeter arkivalia. Museet forvalter også DEXTRA, fotosamlingen til Sparebankstiftelsen DnBNOR.

Museet tar mål av seg til å produsere spennende og tankevekkende utstillinger med basis i aktiviteter. Det er et mål å bruke samlingene til å belyse samfunnsaktuelle problemstillinger, gjerne i kombinasjon med nyinnsamling av materiell og immateriell kulturarv.

De permanente og temporære utstillingene dekker en flate på rundt 12 000 kvm og formidler hvordan vitenskap, teknikk og medisin har utviklet seg i samspill med samfunnet forøvrig i løpet av de siste 150 årene.

Museet har nasjonalt ansvar for koordinering og utvikling av Nettverk for teknologi- og industrihistorie og medisinhistorisk museumsnettverk.

Nasjonalt medisinsk museum ble etablert ved Norsk Teknisk Museum i 2002 på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. Museet er i dag en sentral arena for forskning på og formidling av medisin- og helsehistorie. Arbeidet består i å dokumentere og bevare gjenstander, fotografier, arkivmateriale og bøker innenfor norsk medisin- og helsehistorie.

I 2010 har det blitt vist tre faste medisinhistoriske utstillinger ved museet, i tillegg til temporære utstillinger.

Vitensenteret er det største blant åtte regionale populærvitenskapelige opplevelses- og læringscenter for teknologi, naturvitenskap og matematikk. Vitensentrene i Norge er en del av den nasjonale satsingen for å øke rekrutteringen til realfag. De spiller en viktig rolle for å styrke interessen for naturvitenskap og teknologi. Det nasjonale vitensenterprogrammet er forlenget fram til 2014. Norsk Teknisk Museum tar mål av seg til å bidra til Kunnskapsløftet ved å gi de besøkende mulighet til å utforske naturvitenskapelige og teknologiske prinsipper gjennom interaktive installasjoner, undervisningsopplegg og aktiviteter. Nysgjerrighet, kreativitet og eksperimentlyst skal vekkes gjennom flere sanser og evner. Senteret skal være en arena der de besøkende kan erfare, lære eller fornye sin kunnskap. I 2010 ble det inngått en avtale med E-CO som hovedsamarbeidspartner for Vitensenteret til og med 2012.

Vannmøllebygging ble arrangert for elever på Fjuk skole i Akershus.

I magasinene oppbevares flesteparten av gjenstandene, noen i påvente av videre dokumentasjon og registrering. Her studeres deler av preparatsamlingen, som trenger påfyll og utskifting av sprit. Fra venstre direktør Hans Weinberger, førstekonservator Olav Hamran, statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet, Robin Kåss og konservator Marie Skoie.

Det skjedde i 2010

Norsk Teknisk Museum gjennomførte en rekke arrangementer i løpet av 2010. Mange av dem var faglige foredrag og seminarer.

JANUAR

- Senkveld: Et arrangement med 18-års grense ble arrangert for andre gang. Bandet KongSverre spilte, og pub, quiz, såpeboble- og kjemishow og mye mer trakk fullt hus
- Utstillingen *Drømmefabrikker* ble åpnet under Senkveld
- Voksentid: Gullkorn fra samlingene: *Maskinen som gjør deg yngre; Rejuvinatoren* fra 1928. Foredrag ved konservator Marie Skoie

FEBRUAR

- Musikk: WintherStormers analoge synth-verksted med fritt spillerom på nye synther
- For de minste: "Ikke bare rør" – en morsom konsert for barn i alle aldre, med bl.a. grønnsaker som instrumenter
- Stort vinterferieprogram med moro med papir: Papirlaging, origami, papirfly, brokonstruksjon og mye mer
- Miniutstilling om forbruk og avfall
- Origamisøndag med japansk eksperthjelp
- Voksentid: *Kan bilder lyve? Bildejuks i før- etterdigital tid* Foredrag v/ Anita Nilsen
- Orgelsøndag: Jazzorganisten Palle Wagnberg spilte Hammond i *Musikkmaskiner*
- Nasjonal workshop, utvikling av matematikk i norske vitensentra, sponset av Abelstiftelsens barne- og ungdomsfond

MARS

- Åpning av vandreutstillingen *Dødens ingeniører. Topf & Söhne – Ovnsbyggerne i Auschwitz*
- Utstillingsåpning: Hotspot-utstillingen *Verdiløs? Den vanskelige psykiatrihistorien*
- *Dødens ingeniører*. Spesialomvisning i utstillingen v/ førstekonservator Ketil Gjølme Andersen
- Visningsperioden for utstillingen *Uhørte stemmer og glemte steder* ble avsluttet 1. mars. Utstillingen fortsatte deretter sin vandring
- Temasøndag: *Erfaringer fra psykiatrien*. Foredrag v/ Arnhild Lauveng
- Venneforeningen: *Norsk tungtvanns internasjonale roller – før og etter annen verdenskrig*. Foredrag v/ tidligere laboratoriesjef Per Pynten ved Norsk Hydro Rjukan
- Venneforeningen: *Historien om Falconbridge Nikkelverk (nå Xstrata Nikkelverk) – Sørlandets sentrale industriselskap* Foredrag ved Ed Henriksen, styreleder i Xstrata Nikkelverk
- Norsk Astronomisk Selskap: *Hardt å være astronom i en storby!* Åpent medlemsmøte om lysforurensning

- Mekanikksøndag: Eksperimenter med makeløs mekanikk i Vitensenteret
- Bypåske! Museet åpent alle dager med eget påskeprogram
- Markering av *Earth Hour*
- Nettverkseminar i Museumsnettverk for teknologi- og industrihistorie, Norsk Trikotasjemuseum, Salhus
- Inngåelse av treårs sponsoravtale med E-CO
- ENOVA Regnmaker lærerkurs

APRIL

- 9. april: Foredrag av Arnstein Brekke, tidligere kz-fange og motstandsmann, i forbindelse markering av 70-årsdagen for den tyske invasjonen av Norge. Fordraget ble holdt i utstillingen *Dødens ingeniører*
- Bilparade med Volvo Amazon: Museet markerte 50 år med fritt bilsalg
- Finale i konkurransen Unge Forskere. Premieutdeling og deltakerutstillinger
- Foto: International Pinhole Camera Day – de besøkende kunne ta bilder gjennom et nålehull og utforske Camera Obscura
- Voksentid: *Hett bly og raske typer! Presseteknologi i 100 år* Foredrag v/ Tor Are Johansen
- Senkveld: Annbjørg Lien og Bjørn Ole Rasch live i musikkutstillingen. Pub-quiz, DJ, spesialomvisninger og bare voksne i Vitensenteret
- Turist i egen by: Fri inngang med gratis Oslopass
- Statoilprisen 2010: Regional finale (Øst- og Sørlandet)

MAI

- Scenografen og regissøren Robert Wilson besøkte museet for å planlegge utstillingen *Mind gap* – om hjernen og hjerneforskning
- Miljøvennlige biler i samarbeid med Grønn Hverdag: Miniutstilling og tips for å kjøre økologisk og økonomisk
- Melodi Grand Prix: Museet ladet opp med aktiviteter i Musikkutstillingen
- Voksentid: Foredrag v/ Dag Skogheim – *Sanatorieæraen og kurregimet* Matte og musikk! Feiring av Abel-prisen
- Venneforeningens Familiedag i Abelprisens tegn med bl.a. mattemoro for alle
- Vannmøllebygging ble arrangert for elever på Fjuk skole i Akershus
- Årsmøtet i foreningen norske vitensentre ble avholdt på museet

JUNI

- GründerCamp, oppfinnerekonkurranse for Engebråten ungdomsskole
- Rekord med 3 412 skoleelever i uke 23
- Nettverkseminar i Medisinhistorisk museumsnettverk i Elverum/ "Gammeldoktoren"
- Musikk og miljø: Verdens miljødag og Musikkfest Oslo ble markert på Karl Johan og Spikersuppa

Seminalet *Angår det oss? Dødens ingeniører – berøringspunkter mellom norsk og tysk krigshistorie* samlet flere profilerte forskere og samfunnsdebattanter og tok opp temaer som deportasjonen av jødene i Norge og skjebnen til de utenlandske tvangsarbeiderne på norsk jord under krigen.

I forbindelse med statsbesøk fra Sveits var H.M. Dronningen vertskap for besøk på Teknisk museum.

- Norges første bil, Benz fra 1895, var 115 år. Museet startet et stort konserveringsprosjekt på bilen, i utstillingen.
- Sommeruke 25 med tema fotografi
- Vitensenteret deltok ved Barnas miljøfestival (Hafslund) i Frognerparken
- Nasjonal prisutdeling for årets Nysgjerriger i Chateau Neuf. Vitensenteret hadde utstilling
- Oslo kommune hadde sommerskole på museet
- Såpeboblefestival

JULI

- Såpeboblefestival
- Medisinsk museum deltok på Robert Wilson-workshop ved Watermill-senteret i New York for å planlegge utstillingen *Mind gap*
- Sommeruke 27 med tema elektromagnetisme
- Sommeruke 28/29 med tema fly
- Sommeruke 30 med tema musikk

AUGUST

- Voksentid: Førstekonservator Olav Hamran: Lansering av boken *Riktig medisin. Om apotekernes historie*
- Romstasjons-søndag: Møte med en norsk romforsker som har hatt kjøkkenhage på romstasjonen!
- Åpning av *Fordums kraft*, en utendørs fotoutstilling om industrielle kulturminner
- Musikk-lørdag: Møte med komponist Knut Wiggen i *Musikkmaskiner*.
- Ultimaskinen: Musikkworkshop for barn med Drivhuset
- Musikkopplevelse: *Lydrommet!* Improvisasjonstrioen Parallax og lysdesigner Elisabeth Nilsson inviterte barn til lyd- og lysopplevelser. I samarbeid med Ultima-festivalen
- Venneforeningen: Kåseri ved Sverre Jervell: *To elementer i vår skjulte historie i Berlin under Andre verdenskrig*
- Voksentid: Foredrag ved forfatter Dag Skogheim: *Om tuberkulosen i norsk kulturhistorie*
- Gratis studentuke med mange aktiviteter. Rundt 540 studenter benyttet seg av tilbudet
- Sommeruke 31 med tema sport og spill
- Sommeruke 32 med tema helse
- Sommeruke 33 med tema fjernsyn
- MELA festivalen. Vitensenteret hadde utstilling
- NCC byggeskole, Vitensenteret gjennomførte et opplegg med bygging av vannmøller
- Oslo kommune hadde sommerskole ved museet

SEPTEMBER

- Åpning av *Halvorsens Verksted* - et autentisk miljø fra Oslos industriunderskog
- Kulturminnedagen ble markert med åpning av utstillingen *Fordums kraft*
- *Halvorsens verksted ble åpnet*
- Astronaut Christer Fuglesang åpnet museets nye attraksjon: *Astroamfiet*
- *Dødens ingeniører-seminar: Angår det oss? Forbindelser og berøringspunkter mellom nasjonalsocialismens forbrytelser og vår egen krigshistorie*
- Voksentid: Foredrag ved Olav Hamran – *Riktig medisin? En historie om apotekvesenet*
- Voksentid: Foredrag ved Dag Skogheim – *Fra tuberkulosens kulturhistorie*
- Temakveld på Litteraturhuset i Oslo, *Psykiahistorie som kulturhistorie*, arrangert av Medisinsk museum sammen med Mental Helse, Oslo
- Seminar for Medisinhistorisk museumsnettverk, i samarbeid med museet på Oslo Universitetssykehus Ullevål og Stiftelsen Nasjonalt medisinsk museum
- Astroforedrag i *Astroamfiet (Norske planteforsøk i den internasjonale romstasjonen)*
- *Ultimakonserter i astroamfiet*
- *Ungdomsskoleelever hadde direkte radiokontakt med den Internasjonale Romstasjonen ISS*

OKTOBER

- LEGO-festival i 16 dager
- Stort høstferieprogram
- Besøksrekord i høstferieuken med 10 615. Aldri tidligere har museet hatt flere besøkende i løpet av en uke
- Senkveld: Museumskveld for voksne med Center of the Universe live, LEGO-fest, pub-quiz, DJ, show, spesialomvisninger og astronomiske opplevelser i *Astroamfiet*
- Bilhistorisk lørdag: Markering av 50-årsdagen for fritt bilsalg med bilparade av 1960-modeller
- Blå Oktober: *Retten til vann!* Internasjonal kampanje i samarbeid med FIVAS
- Venneforeningen: Foredrag ved Jan Wiig: *Bruk av skogen som energi - en norsk løsning*. Kåseri ved tidligere konservator ved NTM
- Voksentid: Konservator Frode Weium: *The Timex Formula* – Joakim Lehmkuhl, Scientific Management og Timex armbåndsur
- Romdagene 2010 i samarbeid med Norsk Astronautisk Forening og Norsk Astronomisk Selskap. Stort foredragsprogram med bl.a. Erik Tandberg og Pål Brekke
- Matematikkteater for barn
- En fullskalamodell av den planlagte utstillingen *Mind gap* ble satt opp i Fredrikstad i samarbeid med Akademiet for scenekunst ved Høgskolen i Østfold
- NSB Gjøvkanalens *Miljøtoget* ble lansert av samferdselsministeren

Musikkutstillingen har blitt en levende arena for musikk.

DET SKJEDDE I 2010

TEKNIISK MUSEUM

- Nettverkseminar i Museumsnettverk for teknologi- og industrihistorie, Løkken Verk / Orkla Industrimuseum
- Lærerkurs i astronomi
- Premiere på Familieforestillingen Trekant + Kule = et matematisk eventyr, med kompani Sæterøy
- I forbindelse med statsbesøk fra Sveits var H.M. Dronningen vertskap for besøk på Norsk Teknisk Museum.

NOVEMBER

- Åpning av vandreutstillingen *Feber og Fellesskap*, laget av Vest-Agdermuseum i samarbeid med Universitetet i Agder, Agder naturmuseum og Medisinsk museum
- Åpning av vandreutstillingen *Leketøy*
- Senkveld: Museumskveld for voksne med MONTÉE live, pub-quiz, DJ, show, spesialomvisninger og forskerkafé med ekspertmøte og debatt om nanoteknologi
- Venneforeningen: *40 år med norskbygd avbruddsfri strømforsyning (UPS) fra Siemens Norge*. Kåseri ved Asle Skjellnes, tidligere fagsjef i Siemens

- Nano-uke med forskerkafé og nanoteknologi i supermikroskop
- Venneforeningens dag med ekstra mye aktiviteter
- Voksentid: *Leketøyfabrikanten fra Grefsen*, foredrag i leketøyutstillingen
- Krealistkurs i robotteknologi

DESEMBER

- Lærerkveld: 40 lærere fikk informasjon om museets tilbud og var i dialog om hvordan museet kan bli en enda bedre og mer relevant arena for skolene.
- Adventsmysterier og juleprogram.
- Premiere på den vitenskapshistoriske forestillingen *Mannen på 200-lappen*, Kristian Birkeland

Urban Tunélls Klezmerband spilte under åpningen av *Dødens ingeniører*.

Ingeniørenes bidrag til Annen Verdenskrig, slik det kommer frem i *Dødens ingeniører*, gjorde inntrykk.

Åpningen av *Verdiløs* samlet mange. Her er Konservator Ellen Lange i samtale med en av de viktige bidragsyterne til utstillingen.

ÅRSBERETNING 2010

Norsk Teknisk Museum

Stiftelsen Norsk Teknisk Museum er et av Norges største samtids- og historiske museum. Museet er nasjonalmuseum for teknologi, naturvitenskap, industri og medisin og skal anskueliggjøre og spre kunnskap om vekselvirkningen mellom disse feltene og samfunnet for øvrig. Vitensenteret og Nasjonalt medisinsk museum er integrert i museet. Museet tar mål av seg til å være en arena for kritisk refleksjon og skapende innsikt, som en aktiv og aktuell samfunnsinstitusjon.

Museet holder til i egne lokaler på Kjelsås, Oslo og er i hovedsak finansiert gjennom offentlige midler. I tillegg kommer inntekter fra private aktører, samt egeninntekter.

Virksomhetens overordnede mål, utfordringer og satsingsområder følger retningslinjene som knytter seg til overføringene fra Kulturdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet. Museets hovedmål er å sikre materiell og immateriell kulturarv fra fortid og samtid som en uerstattelig kilde til innsikt, identitet og opplevelse. Samlingsforvaltningen skal styrkes for å oppnå tilfredsstillende sikring, forvaltning, formidling og prioritering av samlingene. Det legges også vekt på utvikling av digitalt innhold og digital formidling.

I tillegg til å samle, bevare, forske og formidle innenfor museets ansvarsområder, har museet i 2010 rettet spesiell oppmerksomhet mot industrisamfunnet i ulike former, ut fra ulike perspektiv. I den forbindelse har museet satt opp en utstilling om ingeniører, etikk og masseutryddelsen under andre verdenskrig. Museet har også hatt fokus på psykiatrichistoriens stilling i Norge, samt de utviklingshemmedes historie.

Besøkstallet i 2010 endte opp på 232 917. Besøket, som registreres i museets kassasystem, har vært jevnt fordelt gjennom hele året.

Museet har i 2010 nådd sine overordnede mål gjennom økt synlighet og gode besøkstall. Museet har gjennomført de planlagte utstillings- og formidlingsprosjektene for året. Museets årsresultat er i balanse.

Museet vil i tiden fremover opprettholde og videreutvikle nåværende drift og besøkstall. Utviklingen i antall besøkende

tilsier at museets omsetning og bemanning vil øke i kommende år. Museumsbygget på Kjelsås er ikke tilpasset et publikum på 200 000 besøkende. Det arbeides derfor for en omlokalisering av museet til Oslo sentrum.

Et sentralt museum for barn og unge

Norsk Teknisk Museum er i særstilling blant museene i Norge når det gjelder besøk av barn og unge. I alt besøkte 132 131 under 18 år museet i 2010, noe som tilsvarer 57 prosent av det totale besøket. Museet ble besøkt av 58 520 skoleelever, og det er noe under halvparten av andelen barn og unge.

Utstillingene i 2010

Museets hovedsatsing i 2010 var vandretstillingen *Dødens ingeniører*. Museet var involvert i tretten større og mindre utstillingsprosjekter i løpet av året.

- Dødens ingeniører, Topf & Söhne – Ovnsbyggerne i Auschwitz
- Halvorsens verksted
- Astroamfiet/Det ytre verdensbildet
- Verdiløs? Den vanskelige psykiatrichistorien
- Uførte stemmer og glemte steder. Fortellinger fra utviklingshemmedes historie
- Dream Factories
- Strøm i dagliglivet (oppgradering)
- Benz, Norges eldste bil. Et konserveringsprosjekt
- Feriebilder
- Feber og Fellesskap – Epidemienes århundre 1820-1920
- Klar for eldrebølgen? Alderdom i 2020
- Mekaniske leker
- Fordums kraft

Samlingene

Museet la i 2010 ned store ressurser innen samlingsforvaltning, spesielt for å revitalisere samlingene generelt (REVITA-prosjektet) og i forbindelse med det utstillingsforberedende arbeidet knyttet til hjerneutstillingen *Mind gap* (åpner 16. april 2011) samt i forbindelse med avtalen med UiO om å konservere alle gjenstandene knyttet til åpning av Universitetet i Oslos observatorium (anno 1833) som en undervisnings- og formidlingsarena (åpner desember 2011). Konserveringsprosjektet finansieres av Universitetet i Oslo.

Halvorsens verksted ble satt opp slik det var da Hans Halvorsen drev det fra 1900 til 1952.

Som et ledd i fellesmagasinprosjektet, i samarbeid med Akershusmuseet, Oslo Museum, Norsk Maritimt Museum og Kulturetaten i Oslo, gjennomførte museet en omfattende behovsanalyse med utgangspunkt i materiale, størrelse og tilstand på alle museets samlinger. Dette ga grunnlag for å definere behovet for magasinarealer. Undersøkelsen ga også et estimat over fremtidige magasinbehov. På bakgrunn av dette besluttet museet å bygge ut magasinet på Gjerdrum til dobbel størrelse.

Behovet for å frigjøre plass til nye utstillinger på Kjelsås, samt å utvide museets magasin kapasitet, gir grunnlag for å bringe fellesmagasinprosjektet videre.

Forskning

Museets konservatorer har i løpet av året arbeidet med prosjekter innen tekstilhistorie, musikkhistorie, vitenskapshistorie, fotonhistorie, industrihistorie og medisinhistorie.

Medisinsk museums farmasihistoriske forskningsprosjekter ble avsluttet med utgivelsen av boken *Riktig medisin? En historie om apotekvesenet* av Olav Hamran. (Pax 2010).

Museet startet planleggingen av museets 100-årsjubileum og grunnlovsjubileet i 2014. Begge prosjektene bygger delvis på forskning utført på museet.

Skoletilbud

Norsk Teknisk Museum legger særlig vekt på formidling til barn og unge. Skoletilbudet er en vesentlig del av virksomheten. Det tar utgangspunkt i Kunnskapsløftet. Museet tilbød 30 ulike undervisningsopplegg i løpet av 2010, seks av dem var nye av året.

I løpet av året besøkte 58 520 skoleelever museet. Det er 4 849 færre enn i 2009. Det ble totalt gjennomført 1 866 omvisninger i 2010, hvorav 89 % for skoleelever. Andelen skoleelever som har fått omvisning i 2010 er om lag 75 %. Dette tilsvarer rundt 41 000 elever.

Noe over 10 % av skolebesøket faller inn under Den kulturelle skolesekken (DKS), den nasjonale satsingen for at grunnskoleelever skal få møte kunst og kultur.

Astronauten Christer Fuglesang åpnet *Astroorfjet* til glede for alle som ønsker seg en virtuell romreise.

I samarbeid med bydel Nordre Aker har museet hatt en abonnementsordning for alle grunnskoleelever i bydelen med gratis inngang og valgfrie undervisningsopplegg.

Museet startet et samarbeid med NSB Gjøvikbanen, Miljøagentene og Vitensenteret Innlandet om Miljøtoget. Elever, på vei med toget til Teknisk museum eller Vitensenteret Innlandet, får tilbud om miljøundervisning av togets konduktører. NSB Gjøvikbanen markedsfører tilbudet til barneskoler på strekningen Kjelsås-Gjøvik.

Et nytt undervisningsrom ble ferdigstilt, tilpasset aktiviteter for skoleelever, samt helge- og feriepublikummet.

Tilrettelagt kulturtilbud for personer med demens

Norsk Teknisk Museum, Oslo museum, avdeling Bymuseet og Norsk Telemuseum samarbeidet med GERIA (Oslo kommunes ressurscenter for demens/alderspsykiatri) om et tilrettelagt tilbud for demensrammede. De ulike museene har utviklet egne opplegg. Norsk Teknisk Museums tilbud *Møte med minner* ble besøkt av 27 grupper. I 2010 ble det også arbeidet for å gjøre prosjektet nasjonalt gjennom å søke om midler, samt å planlegge seminar i 2011.

Nasjonale museumsnettverk

Norsk Teknisk Museum legger vekt på nettverksarbeid for å oppnå god ressursutnyttelse, faglig utvikling og nasjonal samordning. Museet har ansvar for koordinering og utvikling av Medisinhistorisk museumsnettverk og Nettverk for teknologi- og industrihistorie. I tillegg deltar museet i Nettverk for vitensentre, Nettverk for musikk og musikkinstrumenter, Nettverk for arbeiderkultur, ABM-nettverk for fotografi, Nettverk for magasin og bevaring samt Nettverk for minoriteter og kulturelt mangfold.

Internasjonalt samarbeid

Norsk Teknisk Museum har vært aktiv i en rekke internasjonale nettverk og samarbeidsprosjekter. Museet inngår i et nettverk av europeiske teknikk- og vitenskapsmuseer som samarbeider om å gjøre digitaliserte ressurser tilgjengelige. Museet er medlem i Artefacts, et internasjonalt museumsnettverk med fokus på museumsforskning innenfor teknikk- og vitenskapshistorie, samt Inventing Europe, et forskningsprosjekt finansiert av European Science Foundation. Nasjonalt medisinsk museum ble

Museet har arbeidet for å bli en arena for arrangementer i samarbeid med andre virksomheter. Her har skoleelever oppnådd kontakt med ISS.

Senkveld ble en etablert suksess i 2010.

i 2010 medlem av det internasjonale nettverket: The European Association of the Museums of History of Medical Sciences (EAMHMS). I løpet av året ble museet også medlem av Europeana v1.0 Thematic Network. Museet samarbeider også med stiftelsen Archelogia Fotografii i Warszawa om prosjektet FotoRejestr.

Nye målgrupper

For å gi et bedre tilbud til voksne, lanserte museet *Senkveld* med 18-års grense i 2009. Dette ble en etablert suksess i 2010. Konseptet består av konsert, pub-quiz, pub i utstillingene og mulighet for å utforske et barnefritt museum. Arrangementet får gode tilbakemeldinger, og trekker særlig studenter, et segment som tradisjonelt ikke besøker museet så ofte.

Norsk Teknisk Museums Venner

Norsk Teknisk Museums venner økte medlemsmassen fra 2009 til 2010 med 30 %, og har nå 697 medlemmer og 11 bedriftsmedlemmer. Medlemsblad BULLETIN har kommet ut fire ganger. I 2010 arrangerte foreningen to Venneforeningens dager i samarbeid med museet. På vårens arrangement 30. mai deltok 884 personer fra teknologimiljøene, i tillegg til øvrige besøkende. I tillegg til disse arrangementene har venneforeningen, i samarbeid med teknologihistorisk gruppe i Tekna (THG) og NITO Oslo og Akershus avdeling, arrangert åtte kåserikvelder med teknologihistoriske temaer. Venneforeningens samarbeidsprosjekt med museet i 2010, var pakking, flytting og utpakking av *Halvorsens verksted* fra Hasle i Oslo til Teknisk museum. Etter ca. 3 års innsats fra Birger Bostad, Harald Krogsrud og Kjeld Borges, sammen med museets ansatte, kunne *Halvorsens verksted* endelig åpnes 12. september. Hele verkstedet er bygget i sann størrelse slik det ble drevet av Halvorsen.

Organisasjon, bygg og helse, miljø og sikkerhet

Hans Weinberger er museumsdirektør. Museet sysselsatte i alt 70 personer og det ble utført 52 årsverk ved utgangen av 2010. Sykefraværet var 5,3 prosent. Arbeidet med helse, miljø og sikring er gjennomført i tråd med plan og budsjett. Det har i 2010 særlig vært fokusert på støyreducerende tiltak. Museet driver ikke virksomhet som forurensar det ytre miljø utover det som er tillatt gjennom lover og forskrifter.

Museumsbygget ble oppført i 1985 og bærer i dag preg av 25 års slitasje. Kostnadene til ordinært teknisk- og bygningsmessig vedlikehold er derfor økende. Utgifter til drift og

nødvendig vedlikehold av museumsbygget har i 2010 ligget 25 prosent over budsjett. Det er utarbeidet plan og budsjett for videre vedlikehold for perioden frem til 2012.

Tiltak mot diskriminering og for tilgjengelighet

Det legges vekt på likestilling i museet, og det var lik lønn for likt arbeid. 39 av de ansatte var kvinner og 31 menn. Museet har to ansatte med etnisk minoritetsbakgrunn. Ved rekruttering til museet skal utlysningstekst inneholde en mangfoldserklæring. Museet har i sitt formidlingsarbeid et særlig fokus på tilgjengelighet. I 2010 har museet blant annet innledet et prosjekt med formidling rettet mot personer med demens, utenom museets ordinære åpningstid. Utstillingslokalene er tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne.

Økonomi

Museet har god styring, økonomisk kontroll og likviditet. Kulturdepartementet står for grunnfinansieringen av driften med 25 874 000 kroner. Gjennom satsingen på Nasjonalt medisinsk museum, har Helse- og omsorgsdepartementet bidratt med kr 5 200 000. Til drift og utvikling av Vitensenteret, mottok museet fra Vitensenterutvalget, oppnevnt av Norges forskningsråd på vegne av Kunnskapsdepartementet, kr 3 200 000. I tillegg finansieres driften av inngangspenger, salg i museumsbutikken og andre egeninntekter. Samlede driftsinntekter var i 2010 kr 54 276 687. Resultatet for 2010 viser et overskudd på kr 200 583, som tilføres egenkapitalen. Regnskapet bygger på prinsippet om fortsatt drift, da grunnlaget for dette er til stede. Styret mener regnskapet, sammen med styrets beretning, gir en rettvise oversikt over utvikling og resultatet av museets virksomhet og økonomiske stilling.

Fra nettverkstmøte i Medisinhistorisk museumsnettverk.

STYRETS SAMMENSETNING

TEKNISK MUSEUM

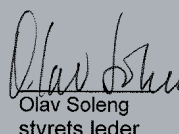
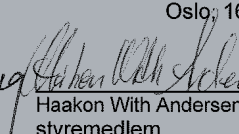
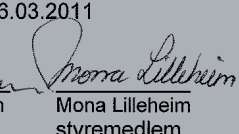
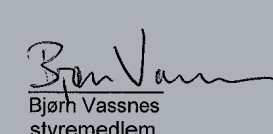
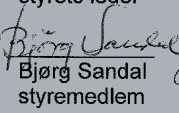
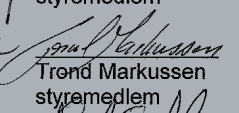
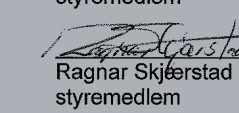
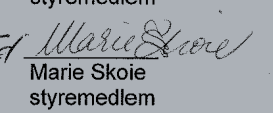
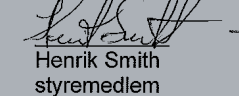
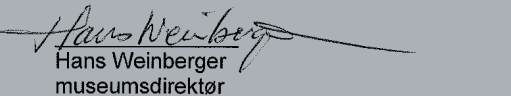
STYRESAMMENSETNING 2010

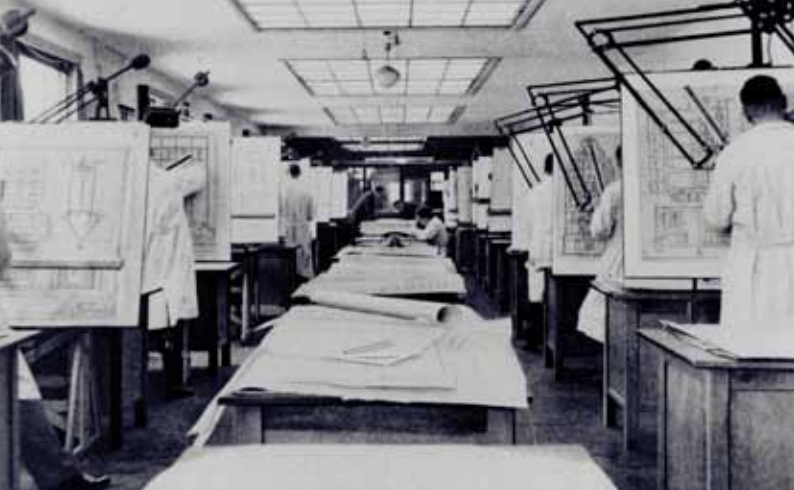
2010

Oppnevnt av Kultur- og kirke departementet:	Valgt av foreningen Norsk Teknisk Museums venner:	Valgt av og blant de ansatte ved Norsk Teknisk Museum:
Olav Soleng (styreleder)	Trond Markussen	Marie Skoie
Haakon With Andersen	Ragnar Skjærstad	Henrik Smith
Mona K. Lilleheim	Anne Brit Thoresen (1. varamedlem)	Jonathan Høst (varamedlem)
Bjørn Roar Vassnes	Hjalmar Aass (2. varamedlem)	Kathrine Daniloff (varamedlem)
Björg K. Sandal		
Arne T. S. Bjerke (varamedlem)		
Ragnhild B. Raugland (varamedlem)		

Oslo, 16.03.2011

 Olav Soleng styrets leder	 Haakon With Andersen styremedlem	 Mona Lilleheim styremedlem	 Bjørn Vassnes styremedlem
 Björg Sandal styremedlem	 Trond Markussen styremedlem	 Ragnar Skjærstad styremedlem	 Marie Skoie styremedlem
	 Henrik Smith styremedlem	 Hans Weinberger museumsdirektør	

Utstillingen *Dødens ingeniører* ga en ny vinkel på masseutryddelsen under 2. verdenskrig.

Hans Halvorsen i verkstedet sitt i 1952. Nå er hele verkstedet stilt ut på museet.

UTDYPENDE KOMMENTARER

Utstillingene i 2010

Museet har vært involvert i 13 større og mindre nye utstillingsprosjekter i løpet av året.

Dødens Ingeniører

Den tyske vandretstillingen *Dødens ingeniører. Topf & Söhne – Ovnsbyggerne i Auschwitz* var hovedsatsingen til Norsk Teknisk Museum i 2010. Den er laget av stiftelsen Gedenkstätten Buchenwald und Mittelbau-Dora i samarbeid med Jüdisches Museum Berlin og Staatliches Muesum Auschwitz-Birkenau. Utgangspunktet for utstillingen er historien til firmaet Topf & Söhne i Erfurt, som hadde bygging av krematorieovner som en av sine spesialiteter. Under krigen samarbeidet Topf & Söhne tett med SS og påtok seg blant annet å levere krematorieovner til utryddelsesleieren Auschwitz. I tillegg leverte firmaet også utstyr til gasskamrene. Gjennom hele krigen arbeidet ingeniørene i Topf & Söhne med å perfektionere ovnene, vel vitende om at de var del av et større maskineri for masse mord. Utstillingen utfordrer våre forestillinger om Holocaust, samtidig som den tvinger oss til kritisk refleksjon omkring teknikkens rolle i samfunnet.

Dødens ingeniører fikk stor oppmerksomhet i mediene. Den engasjerte museets publikum og nådde fram til et stort antall elever i grunn- og videregående skole. Utstillingskatalogen, som ble oversatt fra tysk og trykket i 3 500 eksemplarer, ble delt ut gratis til besøkende skoleklasser. I tillegg har museets skoleavdeling laget et omfattende undervisningstilbud med tilpassede opplegg for 9. og 10. trinnet på ungdomsskolen, samt 3. trinnet i den videregående skolen. Opplegget har i første rekke vært innrettet mot fagene historie, tysk og samfunnsfag. I alt har 77 skoleklasser benyttet seg av tilbudet, et meget høyt tall når man tar i betraktning at tilbudet var tilgjengelig kun i rundt 5 måneder.

Et pedagogisk grep i formidlingsarbeidet har vært å skape forbindelseslinjer mellom utstillingens temaer og vårt eget lands historie. Seminaret *Angår det oss? Dødens ingeniører – berøringspunkter mellom norsk og tysk krigshistorie* samlet flere profilerte forskere og samfunnsdebattanter – blant annet Kjartan Fløgstad, Odd-Bjørn Fure og Espen Søbye – og tok opp temaer som deportasjonen av jødene i Norge og skjebnen til de utenlandske tvangsarbeiderne på norsk jord under krigen. Den tyske historikeren Annegret Schüle, som er en av de sentrale personene bak utstillingen, belyste utfordringer knyttet til

formidling av Holocaust. Utstillingen ble åpnet 10. mars av den tyske ambassadøren til Norge, Detlev Rünger og kunne besøkes fram til 31. oktober.

Halvorsens verksted

Utstillingen *Halvorsens verksted* er et autentisk mekanisk verksted fra perioden 1900 – 1952. Bondesønnen fra Vestfold, Hans Halvorsen, bygget opp og drev det allsidige mekaniske verkstedet i kjelleren til familiens hjem i Hasleveien 42 i Oslo. Her laget han verktøy, maskindeler, tannhjul for industrien og utførte alt av reparasjoner til mekaniske artikler for private. Verkstedet bestod av maskiner som han hadde kjøpt inn eller laget selv, alt koblet til remdrift i taket. Regnskapsbøkene, dagbøkene og annet arkivmateriale er bevart og viser hvilke kunder han hadde og hvilket arbeid som ble utført. Firmaer som Brødrene Sundt og W. Fischer & Søn var noen av de større kundene som benyttet seg av Hans Halvorsens kompetanse. Halvorsens verksted var en av mange små verksteder på denne tiden, som var en viktig leverandør i supplement til en stadig voksende industri.

Utstillingsprosjektet startet i 2007 og har vært et samarbeid mellom museets venneforening og museet.

Astroamfi

Astronauten Christer Fuglesang åpnet astroamfiet og dermed muligheten for å "reise" ut i universet ved hjelp av avansert datateknologi. Åtte ulike reisemål i rommet venter, og man bestemmer selv hvor man vil dra.

En halvsirkulær vegg rundt publikum gir en unik opplevelse av å omslutes av universet. I løpet av sekunder kan man bevege seg fra Oslo, ut gjennom vårt solsystem, gjennom vår gallakse og videre utover til kanten av det kjente universet og tilbake!

I Astroamfiet illustreres størrelser og avstander i verdensrommet, samt årstidene, sol- og måneformørkelse, nordlys osv. Programmet henter reelle satellittdata om jordkloden.

Det er plass til 30-35 personer.

Utstillingen *Verdiløs?* kastet lys over paradokset at det på samme tid som psykiatrihistorien er dårlig ivare tatt innenfor museums Norge, er interessen for den, og overbevisningen om at den er viktig og nødvendig, stor.

Verdiløs? Den vanskelige psykiatrihistorien

Med utgangspunkt i ulikt materiale fra gamle Lier asyl, nåværende psykiatrisk avdeling ved Sykehuset Buskerud, satte utstillingen fokus på de psykiatriske institusjonenes historie og på menneskene som lever og har levd innenfor psykiatrien.

Et viktig budskap i utstillingen var at tingene som forteller psykiatriens historie i Norge forfaller og forsvinner. Det som kunne gitt oss kunnskap om de mange menneskene som har levd, arbeidet, lidd, gitt eller fått hjelp og behandling innefor psykiatrien, blir skrot som kastes.

Utstillingen formidlet blant annet inntrykkene fra en pasient, en klinikkisjef, en tidligere pleiemedhjelper og forfatter Ingvar Ambjørnsen, som skrev sin debutroman *23-salen* om erfaringene som pleier fra Lier sykehus. Utstillingen viste også hvordan folk i dag ulovlig oppsøker og tar seg inn i de folketomme bygningene på sykehusområdet på Lier, av nysgjerrighet og for å søke spenning. De forskjellige aktørene er på ulikt vis involvert, ikke bare i psykiatrihistorien, men også i diskusjonen om ivaretagelse og bruk av den psykiatrihistoriske kulturarven. Utstillingen pekte på et paradoks: På samme tid som psykiatrihistorien er dårlig ivare tatt i Norge, er interessen for den, og overbevisningen om at den er viktig og nødvendig, stor.

Noen av de sentrale delene av utstillingen vises videre i psykiatriavsnittet i den faste utstillingen *Sunn sjel i et sunt legeme. Verdiløs?* ble vist i perioden fra mars til november 2010.

Uhørte stemmer og glemte steder: Fortellinger fra utviklingshemmedes historie

Utstillingen formidler en rekke historier fra samtiden og fra tidligere tiders institusjonsliv innenfor omsorgen for utviklingshemmede. Virkemidlene er filmer, lyd- og bildefortellinger, fotografier og korte tekster.

Utstillingen er støttet av ABM-us Brudd-prosjekt og av Helse- og sosialdepartementet og er et resultat av et samarbeid i Medisinhistorisk museumsnettverk. De samarbeidende museene er: Trastad Samlinger/Sør-Troms Museum, Trøndelag Folkemuseum, Bergen Bymuseum/Lepramuseet, Emma Hjorth Museum/Bærum Kommune og Nasjonalt medisinsk museum. I 2010 ble den vist ved Medisinsk museum (fram til februar 2010), Sør-Troms Museum (mars - april), Lepramuseet/Bymuseet i Bergen (mai -

UTSTILLINGENE I 2010

TEKNIISK MUSEUM

september) og Sverresborg Trøndelag Folkemuseum (fra oktober 2010 og fram til februar 2011). Den vises flere steder i 2011.

Klar for eldrebølgen? Alderdom i 2020

I samarbeid med Teknologirådet utviklet Medisinsk museum en utstilling som reflekterer over hvilke krav, ønsker og behov fremtidens eldre vil ha - og hvilke utfordringer samfunnet vil stå overfor i fremtiden. I 2010 har den vært vist følgende steder: Oslo kommune, Sykehjemsetaten (november 2009 - januar 2010), Setesdal kommune/samarbeidsnettverk for fire kommuner (februar), Eidsberg kommune (mars), Sarpsborg kommune/Borg Innovasjon, (mars), Hamar kommune, (april), Harstad kommune/Regional eldrekonferanse (juni), lanseringskonferanse for "Tradisjon og fornyelse" på Litteraturhuset (juni), Ski kommune/Sikkerhetsuka (september), Bardu kommune/Bardumartna'n (august), Risør kommune (september/oktober), Førde kommune/seminar om Hi Tech og helse (november) og Grimstad kommune (desember). Utstillingen vandrer videre i 2011.

Strøm i dagliglivet

Utstillingen *Strøm i dagliglivet* viser elektrifiseringen av norske hjem i løpet av de siste hundre årene. Hoveddelen av utstillingen består av tidstypiske kjøkkenmiljøer fra 1920-tallet og frem til 1990-tallet samt et karakteristisk stuemiljø fra 1960-tallet. I tillegg viser den mindre elektriske apparater, reklamer og bilder fra ulike perioder. Utstillingen ble demontert og oppgradert. Den ble gjenåpnet 25. mars.

Norges første bil, -et konserveringsprosjekt

I samarbeid med Mercedes-Benz Norge, startet museet den omfattende og kostbare prosessen med å konservere Norges første bil. Den nye presentasjonen forteller flere av historiene rundt bilen. Prosjektet skal fortsette i utstillingen i årene fremover, slik at publikum skal kunne følge arbeidet underveis.

Norges første bil, Benz, inngår i et konserveringsprosjekt. Her forteller museumsdirektør Hans Weinberger om prosjektet.

Avviklingen av Possementfabrikken ble fotodokumentert av museet.

Feber og fellesskap: epidemienes århundre 1820-1920

Feber og fellesskap er produsert av Vest-Agder-museet, i samarbeid med Universitetet i Agder, Agder naturmuseum og Medisinsk museum. Utstillingen forteller om da koleraen kom til Kristiansand i 1853 og om karantenestasjonen på Odderøya utenfor byens sentrum. Den forteller også om kampen mot barnesykdommene, som opptakt til innføring av Sunnhetsloven i 1860. Sentralt i utstillingen er fire filmer. Utstillingen består også av en rekke digitale fortellinger, som både gir et innblikk i sykdommene, som rammet folk på 1800-tallet, og den tidens sykdomshåndtering. Prosjektet har fått støtte av ABM-utvikling og Norsk Kulturråd. Utstillingen ble vist på Teknisk museum i perioden 25. oktober 2010 - 30. januar 2011.

Mekaniske leker fra Oslo

Utstillingen *Mekaniske leker* fra Oslo presenterte en unik samling leker laget av Reidar Werner Bakke. Like etter krigen startet Bakke et finmekanisk verksted i en bakgårdsbygning i Storgata i Oslo. Der produserte han forskjellige tog- og bilmodeller av blikk og stål, inntil bedriften ble lagt ned i 1962. Lekene ble solgt i et stort antall og gjenkjennes fortsatt av mange. Bakkes virksomhet vitner dessuten om en type småindustri som etter hvert forsvant fra Oslos indre by. Lekene ble innlånt fra Norsk Jernbanemuseum og samleren Svein Krogrud og vist frem sammen med originale esker, salgsbrosjyrer og bilder fra produksjonen. Reidar Werner Bakke var selv til stede da utstillingen åpnet 11. november.

Dream Factories

I de fire nordiske velferdsstatene symboliserte "drømmefabrikkene" arbeidet for å bygge "en bedre fremtid". I de tre baltiske sovjetrepublikkene var fabrikkene viktige redskap for å "bygge kommunisme raskere", slik man kunne lese det i den offisielle propagandaen.

Utstillingen omtalte syv fabrikker – hver og en representerte tidsånden og de ulike samfunnsmodellene i Øst- og Vest-Europa mellom 1945 og 1990. Med *Dream Factories?* ønsket museet å vise hvordan industrien har bidratt til å forme våre omgivelser og våre liv.

Utstillingen ble utviklet med basis i det nordisk – baltiske forskningsprosjektet *Industry and Modernism - Companies, Architecture, and Identity in the Nordic and Baltic Countries during the High-Industrial Period*. Resultatet av prosjektet er også publisert i en antologi med samme navn, redigert av Anja Kervanto Nevanlinna, utgitt i Finland i 2007. Utstillingen var støttet av EUs kulturprogram og Nordisk Råd. Den stod på museet fra 21. januar til og med 9. mai.

Feriebilder

Bilder fra museets egen fotosamling og Dextra-samlingen ble vist sammen med museets campingvogn fra 1930-tallet i sommermånedene. Publikum ble oppfordret til å ta feriebilder sittende i campingstoler foran vognen.

Fordums kraft

Ti av Norges best bevarte industrielle kulturminner drives i dag som museer og formidler ulike deler av norsk industrihistorie. Fotoutstillingen om disse, *Fordums kraft*, vandret landet rundt og sto også stilt ut på Norsk Teknisk Museum.

Samlingene

Katalogisering, bevaring og utvikling av samlingene

Museet arbeider for å gjøre samlingene mer tilgjengelige gjennom en revitaliseringsprosess. En viktig del av dette arbeidet er å registrere, digitalisere og magasinere gjenstandene. Dette arbeidet gjør museet og andre aktører i stand til å realisere interessante utstillinger og drive forskning og formidling knyttet til samlingene.

Norsk Teknisk Museum hadde totalt 40 482 registrerte gjenstander i Primusbasen ved utgangen av året. I løpet av 2010 ble det tatt inn og registrert 143 nye gjenstander. 721 gjenstander er fotografert i 2010. Bildene er bearbeidet, lagret og koblet til Primusbasen.

Biblioteket har 113 143 registrerte bøker og tidsskrifter. Det ble registrert 580 nye bøker og tidsskriftårganger i BIBSYS i 2010. 60 av disse titlene er ikke tidligere registrert i BIBSYS. Det ble tatt inn fotografier, arkiver og gjenstander fra Metso Minerals, tidligere Norsk Remfabrikk. Mercedes-Benz har finansiert deler av et påbegynt konserveringsprosjekt for Norges første bil.

Museet har arbeidet med å dokumentere tidlige elektroniske og elektromekaniske musikkinstrumenter. Det ble blant annet tatt inn et Hammond modell E orgel fra 1938, som opprinnelig ble kjøpt av NRK og som var et av de første elektromekaniske instrumentene i Norge.

Det ble utført to dokumentasjoner knyttet til avvikling av verksteder innen håndverk og industri. Possementfabrikken, der det ble vevd bånd til møbeltapetsering, ble fotografert og gjenstander tatt inn. Det samme ble gjort med emaljeringverkstedet etter smykkekunstner og designer Grete Prytz Kittelsen, som døde i 2010.

I forbindelse med konserveringen av instrumentene til Universitetet i Oslos observatorium, skal denne meridiansirkelen fremstå i ny prakt.

Konservator Ingrid Louise Flatval støvsuger vannhjulet.

Arkiv

Museet søkte prosjektmidler for privatarkiver fra ABM-u for videre arbeid med arkivet fra Hjula Væveri. Midlene skal gå til ompakking og registrering i arkivsystemet ASTA. Utvalgte deler skal digitaliseres for publisering på nett. Museet ble tildelt kr 250 000 til dette arbeidet, som er planlagt utført i 2011.

Fotoarkivet

Norsk Teknisk Museum har anslagsvis 300 000 fotografier. Rundt 116 000 av disse er kun registrert i manuelle systemer. Målsettingen er å registrere alle foto digitalt i Primus-data-basen. I samlingen er det til nå registrert 51 604 digitaliserte fotografier. Det er registrert 258 fotografier i løpet av året. Dette er i hovedsak bilder museet har tatt inn tidligere.

En stor del av fotoarkivets virksomhet er distribusjon til forskere, forlag, presse og utstillingsprosjekter. Det er distribuert 70 bilder i 2010 til en verdi av kr 28 260. I tillegg leverer bildearkivet bilder til interne og eksterne prosjekter der museets medarbeidere deltar.

Museets fotograf har gjennom året dokumentert eksterne virksomheter, utstillinger og gjenstander, det er blitt fotografert 236 av museets gjenstander og 485 gjenstander knyttet opp mot REVITA prosjektet. Aktiviteter og arrangementer i museet har også blitt godt dokumentert, i tillegg til skanning og bearbeiding av bilder for fotoarkivets eksterne kunder.

Dextra-samlingen

Våren 2008 ble fotograf Arne Knudsens fotosamling kjøpt av Sparebankstiftelsen DnB NOR. Samlingen er omfattende og kan dateres fra 1880 frem til i dag. For at flest mulig skal få glede og nytte av samlingen, har Sparebankstiftelsen deponert den hos Norsk Teknisk Museum for minimum 50 år fremover. Samlingen har fått navnet Dextra-Photo.

I 2010 har museet arbeidet med en omfattende kartlegging av tilstand og innhold i fotosamlingen, samt innflytting i magasin. I tillegg har museet arbeidet med registrering, skanning og utleie av fotografier fra samlingen. Skannede og registrerte fotografier blir fortløpende publisert på Digitalt Museum.

Høsten 2009 inngikk museet en samarbeidsavtale med stiftelsen Archelogia Fotografii i Warszawa om prosjektet FotoRejestr. Prosjektet er finansiert med EØS-midler gjennom

det polsk-norske kulturutvekslingsfondet og løper fra mars 2010 og ut 2011. Prosjektet skal blant annet produsere fire internettutstillinger, der de norske fotografiene kommer fra Dextra-samlingen.

I 2010 har arbeidet med prosjektet blant annet bestått av utvelgelse av fotografier til den første nettutstillingen, registrering og digitalisering av disse, samt produksjon av tekster til utstillingen.

Konservering/samlingsforvaltning

For gjenstandskonserverne begynte 2010 med en omfattende gjennomgang av museets samlinger. I forbindelse med planlegging av utbygging av magasinet på Gjerdrum, var det nødvendig med en analyse for å kartlegge behovene for det nye bygget. Det ble det registrert størrelser og mål på hver enkelt gjenstand, materiale og hvorvidt gjenstanden er registrert.

Videre ble det påbegynt et REVITA-prosjekt for gjennomgang av museets vitenskapelige instrumenter. 284 gjenstander var en del av dette prosjektet i 2010.

I 2009 det ble inngått en avtale med Universitetet i Oslo (UiO) om å konservere gjenstandene i sammenheng med *Observatorieprosjektet*. Dette arbeidet fortsatte i 2010, og gjenstander fra Museum for universitets- og vitenskapshistorie (MUV) og Institutt for teoretisk astrofysikk (ITA) ble hentet til museet for konservering. I forbindelse med prosjektet var museets tre gjenstandskonserverer på kurs om konservering av vitenskapelige instrumenter på National Maritime Museum i Greenwich/London.

Arbeidet med å legge ut registrerte gjenstander på nettsiden www.digitaltmuseum.no fortsatte i 2010. Museet fortsatte også arbeidet i det Europeiske prosjektet med å overføre digitale filer fra Digitaltmuseum til publisering i Europeana. Det ble, sammen med andre museer i det industri- og teknikkhistoriske nettverket, søkt midler fra ABM-utvikling for å utvikle nettportalen www.industrimuseum.no ved å forbedre den kartbaserte inngangen, ny mobiltelefonkobling, mulighet for tilbakemelding, samt bedre kobling til digitaltmuseum.no. Søknaden ble innvilget. Arbeidet startet i 2010 og fortsetter i 2011.

Nasjonalt medisinsk farmasihistoriske forskningsprosjekter ble avsluttet i 2010 ved utgivelsen av Olav Hamrans bok *Riktig medisin? En historie om apotekvesenet* (Pax forlag.) Her holder forfatteren foredrag om temaet.

Utstillingen *Drømmefabrikker*, som ble vist på museet i 2010, var et resultat av et nordisk-baltisk samarbeid der museet har bidratt.

Det har også vært fokus på vedlikehold av utstillingene, og spesielt *Plast i det moderne Norge* og *Oljeutstillingen* fikk en total gjennomgang. Verkstedet i *Jern og hjerne* ble også gjenstand for oppgradering i forbindelse med åpningen av *Halvorsens verksted*.

Det ble utført to fotodokumentasjoner knyttet til avviklingen av to verksteder innen håndverk og industri: Smykkkunstner Grete Prytz Kittelsens emaljeringverksted og Possementfabrikken.

Nasjonale museumsnettverk

Museet har ansvar for koordinering og utvikling av Nettverk for teknologi- og industrihistorie og Medisinhistorisk museumsnettverk. I tillegg deltar museet i Nettverk for vitensentre, nettverk for magasin og bevaring, Nettverk for musikk og musikkinstrumenter, Nettverk for arbeiderkultur og Nettverk for minoriteter og kulturelt mangfold.

Nettverk for teknologi- og industrihistorie har et særlig fokus på avindustrialiseringen i Norge. I samarbeid med konsulentfirmaet Bouvet og med støtte fra AMB-utvikling, har nettverket utviklet internett-portalen industrimuseum.no. Nettstedet gir en inngang til norske museumsressurser og inneholder stoff om norsk industrihistorie, bransjer, bedrifter, personer og industriområder som i dag ofte er preget av helt annen virksomhet enn industri. Nettstedet ble lansert i 2009 i tilknytning til Kulturminneåret 2009. I 2010 startet nettverket arbeidet med å videreutvikle industrimuseum.no, etter å ha mottatt kr 350 000 i prosjektmidler fra AMB-utvikling.

Nettverk for teknologi- og industrihistorie og Nettverk for arbeiderkultur holdt felles nettverksmøter ved Norsk Trikotasjemuseum i Salhus 15.-16. mars 2010 og ved Løkken Verk/Orkla Industrimuseum 5.-7. Oktober 2010.

Medisinhistorisk museumsnettverk har avholdt to nettverksseminarer i 2010. Vårseminaret *Gårdsdagens hverdagsmedisin – Dagens museumsmedisin* ble avholdt på Glomdalsmuseet i Elverum 6-8. juni. Arrangør var Hedmark legeförenings utvalg for *Gammeldoktoren* i samarbeid med Hedmark legeförening, Glomdalsmuseet og Medisinsk museum. Seminaret ble åpnet av finansminister Sigbjørn Johnsen. Det samlet ca. 50 deltakere og fokuserte på hverdagsmedisinsk behandling i tidligere tider. Videre arbeid innenfor Medisinhistorisk museumsnettverk ble også diskutert.

Høstseminaret innenfor nettverket ble avholdt på museet på Oslo universitetssykehus Ullevål og på Medisinsk museum. Seminaret dreide seg om utstillingen *Ullevål i krig* og Medisinsk museums institusjonshistoriske prosjekter.

Museet er også representert i ABM-utvikling sitt fotonettverk og har deltatt på to nettverkssamlinger. Vårens samling var på Maihaugen 24. april og høstens var i Vadsø 30.-31. august.

Internasjonalt samarbeid

Norsk Teknisk Museum har vært aktiv i en rekke internasjonale samarbeidsprosjekter. Museet ble medlem av *Europeana v1.0 Thematic Network*. Europeana er Den europeiske unionens (EU) prosjekt for å skape et digitalt bibliotek basert på den europeiske kulturarven. Museet inngår også i et mer uformelt nettverk av europeiske teknikk- og vitenskapsmuseer som samarbeider om å gjøre digitaliserte ressurser tilgjengelige. Museet er med i *Artefacts*, et internasjonalt museumsnettverk med fokus på museumsforskning innenfor teknikk- og vitenskapshistorie, samt *Inventing Europe*, et forskningsprosjekt finansiert av European Science Foundation. Utstillingen *Drømmefabrikker*, som ble vist på museet i 2010, var et resultat av et nordisk-baltisk samarbeid der museet har bidratt. Museet har også en samarbeidsavtale med Muzeum Techniki i Kommunikacji i Szczecin i Polen.

Norsk Teknisk Museum ble i 2010 medlem av det internasjonale nettverket, The European Association of the Museums of History of Medical Sciences (EAMHMS). Museet har invitert til den 23. nordiske medisinhistoriske kongress 25.-27. mai 2011 i samarbeid med det nordiske nettverket for medisinhistorie.

Forskning og utvikling

Nasjonalt medisinsk farmasihistoriske forskningsprosjekt ble avsluttet i 2010 ved utgivelsen av Olav Hamrans bok *Riktig medisin? En historie om apotekvesenet* (Pax forlag).

I 2010 er det arbeidet med utviklingen av utstillings- og formidlingsprosjektet *Mind gap*, om hjernen og hjerneforskning. Utstillingen åpnes 16. april 2011. Utstillingen er planlagt i samarbeid med de ledende fagmiljøene i Norge og inngår som en sentral begivenhet i feiringen av UiOs 200-års jubileum. Den anerkjente amerikanske scenografen Robert Wilson er valgt som designer. Som ledd i utviklingen av utstillingen,

I forbindelse med utviklingen av utstillingen *Mind gap* ble det laget en fullskala skisse (bauprobe) i samarbeid med Akademi for scenekunst ved Høyskolen i Østfold, under ledelse av professor Serge Van Arx.

Skolene kunne i 2010 velge mellom om lag 30 ulike undervisningstilbud med temaer som energi, industrialisering, transport, teknologi, musikk, astronomi, samt medisin, kropp og helse.

deltok museet på en ukes workshop på sensommeren ved The Watermill Center i New York, i regi av Wilson. Senere på høsten ble det bygget en fullskala modell av utstillingen ("bauprobe") i regi av co-designer og arkitekt på prosjektet, Serge von Arx og hans studenter ved Akademi for Scenekunst i Fredrikstad.

Museet har i løpet av året bidratt til å utvikle to forskningsprosjekter, som det er søkt støtte til. Prosjektsøknaden *Performative representasjoner – innskrivning av museet i sosiale og kulturelle rom* ble sendt til ABM-Utvikling/Kulturrådet. Prosjektet *Tvangsarbeidets politiske økonomi. Organisasjon Totd i Norge under andre verdenskrig* ble utviklet i samarbeid med Institutt for historie og klassiske fag ved NTNU i Trondheim, og prosjektsøknaden er sendt til Norges Forskningsråd. Begge prosjektene ble i desember 2010 tildelt støtte.

Det internasjonale museumsnettverket Artefacts arrangerer årlige fagseminarer og utgir en egen bokserie. Museet har sammen med Smithsonian Institution, Deutsches Museum og London Science Museum redaktøransvar for den neste utgaven i denne serien, som er planlagt å komme ut i 2011. Boken har arbeidstitelen "Material Culture and Electronic Sound", og består av ti artikler om musikk og teknologi skrevet av forfattere fra ulike land.

Skoletilbud

Norsk Teknisk Museum bringer historien og teknologien inn i undervisningen med skoletilbud utviklet med utgangspunkt i Kunnskapsløftet og museets utstillinger. Mer enn 20 utstillinger, eget vitensenter og dyktige veiledere gjør museumsbesøket til en opplevelse med lekende og aktiv læring.

Skolene kunne i 2010 velge mellom om lag 30 ulike undervisningstilbud med temaer som energi, industrialisering, transport, teknologi, musikk, astronomi samt medisin, kropp og helse. Skolebrosjyrene ble sendt til skolene på Østlandet og ligger i sin helhet på museets nettsider.

Seks av tilbudene var nye av året: *På sporet* og *Papirlaging* for 3. og 4. trinn, *Vann og strøm* for 5.-7. trinn, *Soundlab* for 7.-10. trinn, *Såpebobler* for 8.-10. trinn og *Dødens ingeniører* for 9.-10. trinn, samt videregående. De mest populære tilbudene i 2010 var *Planetariet* (169 omvisninger), *Naken til beinet* (120), *Den industrielle revolusjon* (101), *Stjerner i sikte* (94), *Dødens ingeniører* (87) og *Vann og strøm* (61).

Tilbudet for barnehager revidert og utvidet. Tilbudet bestod av *Karlsvogna i Planetariet*, *Dragen Berta* (kjemiforsøk) og *Vi suser avgårde* (transport). 9 532 barnehagebarn besøkte museet i 2010 og 92 barnehagegrupper valgte et tilrettelagt tilbud.

Museet tilbød i 2010 ett pedagogiske opplegg gjennom Den kulturelle skolesekken (DKS): *Jeg fant, jeg fant!* for alle elever på 6. trinn i Oslo. Dette tilsvarer om lag 5 000 elever.

Dødens ingeniører

Tilbudet knyttet til utstillingen *Dødens ingeniører* var hovedsatsingen i 2010. 87 grupper fikk omvisning i utstillingen, hvorav 77 var skoleklasser. I tillegg ble det holdt åpne omvisninger på søndager. Med en visningstid på om lag fem effektive skole måneder, er det et høyt tall. Det ble laget et omfattende tilbud, som inkluderte forarbeid og etterarbeid på skolen med fokus på kildekritikk. Et viktig mål var å vise relevansen til norsk historie før, under og etter krigen. Flere oppgaver tok for seg hvorvidt Holocaust er noe som kan skje igjen, norske krigsprofitører og dagens norske våpeneksport.

Digital formidling

I 2010 deltok museet i Kulturrådet (ABM)-prosjektet *Digitalt fortalt i videregående skole*. Det ble startet et samarbeid med Grefsen videregående om digital fortelling og historieformidling. Samarbeidet skal konkretiseres i 2011, når Grefsen og Sandaker videregående skoler slås sammen til Nydalen videregående skole.

Miljøtoget med NSB-Gjøvikbanen

Museet startet et samarbeid med NSB Gjøvikbanen om *Miljøtoget*. Skoleklasser, på vei til Teknisk museum eller Vitensenteret Innlandet, tilbys miljøundervisning på toget. Prosjektet er et samarbeid mellom NSB Gjøvikbanen, Vitensenteret Innlandet, Teknisk museum, Miljøagentene samt flere skoler og kommuner. NSB Gjøvikbanen markedsfører tilbudet til barneskoler på strekningen Kjelsås-Gjøvik.

Evaluerings

I 2010 evaluerte museet skoletilbudet ved hjelp av en spørreundersøkelse til lærerne i etterkant av besøket, på samme måte som i 2009. 228 lærere svarte, dvs. en svarprosent på 33. Storparten (85 %) valgte museet fordi det er faglig relevant, mens 55 % oppga "vært her før" som grunn. Nesten alle syntes det faglige utbyttet var "meget bra" (56 %) eller "bra" (39 %). Kun 6 % mente at det faglige utbyttet var "mindre bra" eller "dårlig". Videre sa 69 % at omviseren fungerte "meget bra" i sin

Legofestivalen ble besøkt av rundt 20 000, inkludert de over 18 som entusiastisk bygget under *Senkveld*.

Varmekameraet i Vitensenteret er populært.

rolle, mens 28 % oppgav at omviseren fungerte "bra". 99 % av lærerne ville anbefale museet til andre.

I desember ble det arrangert *Lærerkveld* hvor påmeldte lærere fikk informasjon om skoletilbudet og var i dialog om hvordan museet kan bli enda bedre og mer relevant for skolen.

Elevaktiviteter på skolen

I samarbeid med Ungt Entreprenørskap ble det arrangert *Gründercamp*; oppfinner-konkurranse for elever på Engebråten ungdomsskole. Det ble i tillegg gitt introduksjoner og oppdrag til elever fra Groruddalen skole og Hovseter ungdomsskole. I samarbeid med NCC *Byggeskole*, ble det arrangert vannmøllebygging for elever ved Østensjø skole. I samarbeid med Den kulturelle skolesekken i Akershus ble det laget et opplegg på kulturminner og vannmøllebygging for elever på Fjuk skole.

I perioden 20. mai til 20. juni er det høyt skolebesøk med støy-utfordringer både for ansatte og de besøkende. I 2010 ble det gjennomført flere støytiltak, bl.a. ny himling i resepsjonsområdet, bygging av nye garderober i kjelleren, samt nye møteplasser for skoleklasser.

Et nytt undervisningsrom ble ferdigstilt til aktiviteter for skoleelever og barnehager, samt helge- og ferieaktiviteter.

Møte med minner – et tilrettelagt kulturtilbud for personer med demens

I 2009 startet Norsk Teknisk Museum, Oslo Museum og Norsk Telemuseum et samarbeidsprosjekt med GERIA - Oslo kommunes ressurscenter for demens/alderspsykiatri om tilrettelagte omvisningstilbud for personer med demens. Målet er å gi demensrammede muligheter til å oppleve gode øyeblikk, erindringsstunder og samtale omkring minner fra tidligere i livet. Siden den gang har rundt 35 grupper fra Oslo og omegns sykehjem besøkt museet. Tilbakemeldingene har vært svært positive og interessen for tilbudet er stor.

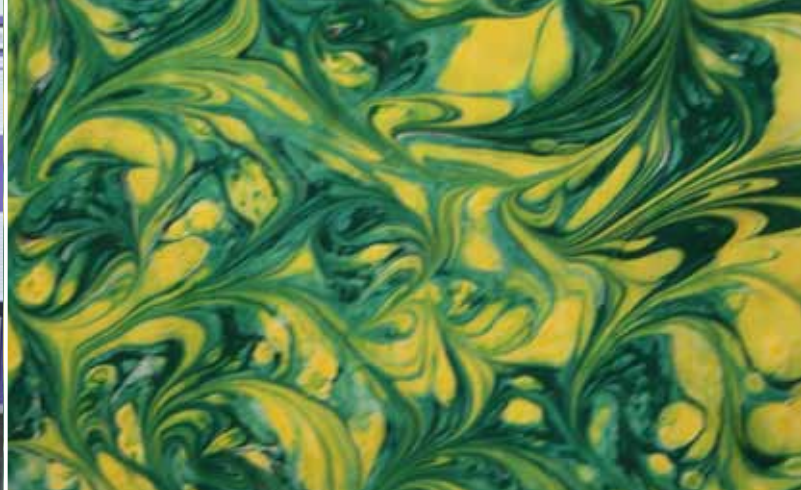
Møte med minner henter inspirasjon bl.a. fra Museum of Modern Art 's Alzheimer prosjekt Meet Me at MoMA. Teknisk museums prosjektmedarbeider har ved flere anledninger besøkt MoMA i New York og ble også invitert til museets store symposium Mapping Perceptions i mars 2011. Faglig inspirasjon er også innhentet på symposium i London arrangert av The Royal Academy of Arts.

Møte med minner har nylig blitt tildelt prosjektmidler fra ABM-u/ Kulturrådet – og fikk omtale både for nyskapende formidling og brukermedvirkning. Museenes samfunnsrolle ble også vektlagt.

I løpet av året er det arbeidet med planleggingen av en stor tverrfaglig konferanse på museet 23. og 24. mai 2011 til inspirasjon for andre museer som ønsker å opprette et lignende tilbud.

Fra finalen i konkurransen *Unge Forskere*. Premieutdeling og deltakerutstillinger på museet.

Marmorering av papir har vært en populær helgeaktivitet.

Arrangementer

For å nå nye målgrupper og utvide museets tilbud, har museet i 2010 videreført satsingen på et variert program. Se oversikten over arrangementene og aktivitetene foran i rapporten. Aktivitetene i helgene er utvidet, og det ble trykket egne program for vår-, sommer- og høstsesongen. Blant arrangementene var foredrag for voksne på hverdager, konserter i musikkutstillingen og temasøndager knyttet til jubileer og utstillingsåpninger. Utstillingen *Musikkmaskiner* har særlig ført til nyskapinger i programvirksomheten. Musikkutstillingen er brukt som arena for små og store konserter på søndager og på kveldstid.

Museet har videreutviklet voksenkonseptet *Senkveld*. Publikum får oppleve konsert med en kjent artist, pub-quiz, pub i utstillingene og mulighet til fri utfoldelse i et barnefritt museum. Arrangementet har trukket så mye som 650 besøkende på torsdag kveld og har fått gode tilbakemeldinger. Gjennom *Senkveld* har museet særlig truffet studenter, et segment som tradisjonelt ikke har besøkt i så stor grad som barn og voksne.

I juni ble det arrangert såpeboblefestival der publikum kunne se museets show, eksperimentere med såpebobler og møte såpebobleeksperter fra Kjemisk Institutt ved UiO og Forskerfabrikken.

Under *LEGOfestivalen* i perioden 9. til 24. oktober var museet åsted for tusener av barn og voksne som bygget fremtidens energieffektive drømmehus i LEGO. Grunnet enormt publikumstrykk året før, ble festivalen utvidet i 2010. Over 20 000 kom til museet i løpet av festivalperioden, inkludert høstferieuken med 10 615 besøkende. Dette satte ny ukerekord for museet. Festivalen var også en populær aktivitet under *Senkveld*.

Helge- og ferieprogram

For å bidra til å levendegjøre teknologi, naturvitenskap, industri og medisin for flere målgrupper, tilbyr museet aktiviteter i alle helger og skoleferier. I 2010 kunne besøkende blant annet oppleve kjemishow, Dragen Berta, planetariet, prøve seg som artist og såpebobleshow. De fotointeresserte besøkene fikk lære å fotografere med en pappeske (Camera Obscura). Året ble avsluttet med julerebus, muligheten for å lage sitt eget papir og papirmarmorering.

I vinterferien stod forskjellige papiraktiviteter på programmet. Populære høstferieaktiviteter var såpebobleshow og soundlab. Aktivitetssøndagene (30. mai og 21. november) i samarbeid med Venneforeningen, NITO og TEKNA var godt besøkte. Man kunne blant

annet se demonstrasjoner av modellfly og modellhelikoptre av Norsk Luftsportsforbund. Det ble gitt en innføring i programmeringsspråket SCRATCH. De besøkende kunne også treffe nanoforskere.

Museumsbutikk og utleie

Gjennom kontinuerlig utvikling av konseptet *Lekende læring* har omsetningen av læringsprodukter økte betraktelig. I andre halvdel av 2010 har det vært en økning i etterspørselen etter å leie auditoriet fra firmaer som ønsker en spesiell atmosfære rundt sine arrangementer. Disse kombineres ofte med omvisninger i utstillingene og et bedre måltid om kvelden.

Kommunikasjon og samfunnskontakt

Kommunikasjonsavdelingen arbeider målgruppeorientert med å styrke kjennskapen til museets tilbud og videreutvikle museets omdømme. Arbeidet foregår hovedsakelig gjennom å distribuere informasjon på egne nettsider, sende ut nyhetsbrev, arbeide for redaksjonell plass i medier, annonserer på aktuelle flater, gjennomføre og delta på arrangementer på og utenfor museet og utarbeide og distribuere brosjyre- og reklamemateriell. I 2010 har museet også intensivert satsingen på sosiale medier for å etablere en arena for dialog med sine interessenter. Det ble også opprettet en blogg der gjenstandskonservatorene skal formidle og dele erfaringer med sine gjøremål og prosjekter.

Museet hadde på redaksjonell plass 363 treff på nettet og 403 i papirmediene i 2010, i tillegg til en rekke innslag i TV- og radio-mediene. Museet fikk spesielt mange oppslag knyttet til *Dødens ingeniører*, *LEGOfestival* og *Uhørte stemmer og glemte steder*.

Åpningstider og billettpriser

Museet var åpent for publikum i 318 dager i 2010. I vintersesongen var museet åpent tirsdag-fredag 09-16 og lørdag og søndag kl. 11-18. I sommersesongen, mellom 20. juni og 20. august, var museet åpent hver dag kl. 10-18. Museet var åpent mandagene i høst-, vinter- og påskeferien. Museet var stengt 1. nyttårsdag, 1. og 17. mai, juleaften, 1. og 2. juledag og nyttårsaften. Billettprisene var i 2010: Voksne kr 90, barn (4-14 år), studenter, vernepliktige, honnør kr 50, familiebillett (2 voksne og inntil 4 barn) kr 220, grupperabatt for voksne (15 personer) kr 50 per person, og skoleklasser m/lærer (per elev) kr 20.

Museets såpebobleshow fenger!

Fra Senkveld

Konferanseinnlegg og foredrag

Ellen Lange

- "Verdilos? Den vanskelige psykiatriske historien". Foredrag på Litteraturhuset 28.9.
- "Om det å være en museumsgjenstand". Samtale med Elisabeth Larsen og Marit Ørstavik Jetne, på høstseminaret innenfor Medisinhistorisk museumsnettverk 29.9.
- "Om bruk av personlige erfaringer i utstillinger". Innlegg på ABM-Utviklings Brudd-samling 20.8

Frode Weium:

- "Nettverk, forskning, formidling. Musikprosjektet ved Norsk Teknisk Museum". Innlegg på seminar i Nasjonalt museumsnettverk for teknologi- og industrihistorie, Norsk Trikotasjemuseum, Salhus, 16. mars 2010.
- "Audio recovery and identification of first Norwegian sound recording". Paper gitt av Peter J. Boltryk, John W. McBride, Lars Gaustad, Frode Weium ved konferansen Joint Technical Symposium (JTS) 2010, Nasjonalbiblioteket, Oslo, 4. mai 2010.
- "The Timex Formula: Joakim Lehmkuhl, Scientific Management and Timex Watches". Foredrag ved konferansen Artefacts XV, Canada Science and Technology Museum, Ottawa, 20. september 2010.
- "The Timex Formula: Joakim Lehmkuhl, Scientific Management og Timex armbåndsurs". Foredrag Norsk Teknisk Museum, 27. oktober 2010.
- "Leketøysfabrikanten fra Grefsen". Foredrag Norsk Teknisk Museum, 24. november 2010.

Henrik Smith:

- Foredrag om konserveringsprosjekt av Norges første bil, Benz Phaeton, 1895. Høstmøte for Nordisk konservatorforbunds avdeling Norge, Norsk Teknisk Museum, 25.10 2010.

Henrik Treimo:

- Foredrag om vitenskapsutstillinger eksempler Usynlig verden og Hjerneutstilling, Institutt for tværfaglige kulturstudier, Humanistisk Fakultet, NTNU, Trondheim 1. mars.
- "Invisible world" paper ved konferansen Contemporary medical science and technology as a challenge to museums. 15th biannual conference of the European Association of Museums for the History of Medical Sciences, København 16. – 18. september.
- Presentasjon av utstillingen Mind gap ved Universitetet i Oslos programlanseringsfest for 200-års jubileet 18. november.

Håvard Heggelund:

- "Massebord på museum. Erfaringer fra formidlingsarbeidet rundt Dødens ingeniører". Dødens ingeniører-seminar, Norsk Teknisk museum 4. september.

Kathrine Daniloff

- Museer og bruk av sosiale medier – fokus på Facebook. Norsk museumsforbunds kommunikasjonsseminar 2010, 19. oktober.

Ketil Gjørme Andersen

- "Tvangsarbeidets økonomiske betydning. Eksempelet Norsk Hydro", innlegg på konferansen *Dødens ingeniører. Berøringspunkter mellom norsk og tysk krigshistorie*, på Norsk Teknisk Museum, 4. september 2010.
- "Organisasjon Todt i Norge", innlegg på konferansen Krig og økonomisk endring i de nordiske land 1600-1990, på Handelshøyskolen BI, 26. november 2010.
- "Measuring economic progress: Profit or productivity?" innlegg på seminaret How to study change, innovations and transformations?, TIK-senteret 20. oktober 2010.
- "Massebord på museum. Erfaringer fra utstillingen Dødens ingeniører", innlegg på konferansen *Vanskelige historier - Vanskelig formidling?*, Trondheim, 14. oktober 2010.

Marie Skoie:

- "Maskinen som gjør deg yngre, friskere og lykkeligere: Rejuvenatoren fra 1928". Foredrag på Norsk Teknisk Museum, 27. januar.
- "De fire f-ene ivaretatt av et Medisinhistorisk museumsnettverk" Presentasjon for Museumsformidling, Høgskolen i Oslo, 18. mars.
- "Innføring av én felles klokkeetid i Norge." Foredrag på STIM-kveld/Oslo Folkeakademi, Sandermosen stasjon 29. april.
- "Jakten på evig ungdom - historien om en rejuvenator" Foredrag for Oslo Oslo AOFs Seniorforum, 30. september.
- "Tid og jernbane." Foredrag for Oslo Jernbanepernsjonisters Forening, Vst Grorud Nyland st. 27. oktober.

Olav Hamran

- Riktig medisin? En historie om apotekvesenet" Foredrag under lansering av boken med samme navn, Norsk Teknisk Museum 17. august og på Voksentid Norsk Teknisk Museum 25. August
- "Et lite, korrumpert og gammeldags vesen – Virkelighetsbeskrivelser og argumenter fram mot apotekloven av 2001." Foredrag på seminar på Farmasihistorisk museum, Norsk Folkemuseum 25. oktober.
- "En autonom, selvfinansiert del av helsevesenet? Apotekene omkring 1990" Foredrag på Farmasidagene 2010, 29. oktober.

Tone Rasch:

- "Tidlig norsk tekstilindustri ved Akerselva", foredrag på Hønsø-Lovisas hus på Sagene, 4. juni 2010
- "Plast og design", forelesning og omvisning i Plastutstillingen, Norsk Teknisk Museum, for studenter fra Høgskolen i Akershus, produktdesign, 2. november 2010.
- "Switches, knobs and buttons", Forelesning og omvisning i Plastutstillingen, Norsk Teknisk Museum, for studenter fra Høgskolen i Akershus, produktdesign, 3. november 2010

Publiserte arbeider

Ellen Lange

- "Verdiløse stemmer?" Kronikk i Klassekampen 25.3.2010

Ketil Gjørme Andersen;

- "Topf & Söhne – Ovnsbyggerne i Auschwitz", Historie nr. 1. 2010.
- "Dødens ingeniører", kronikk i Dagbladet 9.3. 2010.
- Marie Skoie "Fra soltid til standardtid", artikkel i Almanakkens historie: en jubileumsbok 2011, Gyldendal Oslo. "Lokaltid og verdensstandard", 9.mars 2010 www.muv.uio.no <http://www.muv.uio.no/uio1811-idag/1870-1920/lokaltid-mskoie-090310.xml>

Olav Hamran

- "Riktig medisin? En historie om apotekvesenet", Pax 2010

Tone Rasch:

- "Home Production", i Berg Encyclopedia of World Dress and Fashion: Volume 8 – West Europe, Oxford (Berg) s. 159-166.
- "Norway", i Berg Encyclopedia of World Dress and Fashion: Volume 8 – West Europe, Oxford (Berg) s. 336-341.

Resultatregnskap Norsk Teknisk Museum (iht. retningslinjer fra Kulturdepartementet)

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2010	2009
Bidrag fra det offentlige	10	34 787 490,00	33 495 082,31
Bidrag fra næringslivet		4 805 541,12	3 557 046,30
Andre driftsinntekter	11	14 683 656,31	14 774 660,75
Sum driftsinntekter		54 276 687,43	51 826 789,36
Vareforbruk		2 180 680,56	2 616 512,47
Lønnskostnader m.m.	6, 7	30 292 366,89	28 639 257,62
Avskrivning på driftsmidler	2, 12	2 661 489,00	2 306 710,00
Andre driftskostnader	6	19 276 491,23	18 321 925,31
Sum driftskostnader		54 411 027,68	51 884 405,40
Driftsresultat		-134 340,25	-57 616,04
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekter		820 746,36	649 153,66
Annen finansinntekt		4 365,53	0,00
Rentekostnader		489 596,17	484 774,28
Andre finanskostnader		592,83	0,00
Resultat av finansposter		334 922,89	164 379,38
Ordinært resultat		200 582,64	106 763,34
	8		
Årsoverskudd		200 582,64	106 763,34
Overføringer			
Overført til driftskapital	8	200 582,64	106 763,34
Sum overføringer		200 582,64	106 763,34

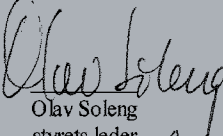
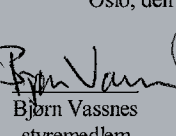
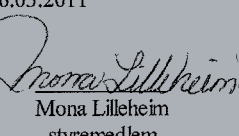
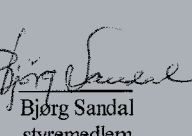
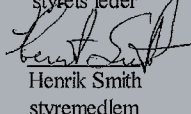
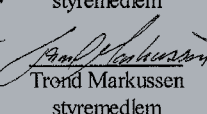
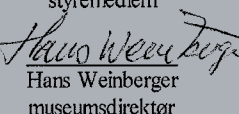
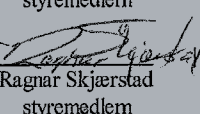

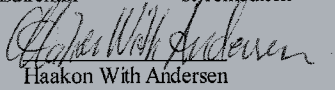

Balanse Norsk Teknisk Museum (ihht. retningslinjer fra Kulturdepartementet)			
Eiendeler	Note	2010	2009
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Anlegg på Kjelsås	2, 12	109 945 212,50	110 979 698,50
Lager på Gjerdrum	2	3 612 000,00	3 724 000,00
Inventar og utstyr	2, 12	3 727 150,40	4 738 299,40
Sum varige driftsmidler		117 284 362,90	119 441 997,90
Omløpsmidler			
Varelager	5	1 448 698,56	886 043,67
Fordringer			
Kundefordringer		1 344 119,78	1 312 285,18
Andre kortsiktige fordringer	9	1 007 348,30	1 076 335,57
Sum fordringer		2 351 468,08	2 388 620,75
Bankinnskudd, kontanter o.l.	3	18 204 717,80	11 561 401,34
Sum omløpsmidler		22 004 884,44	14 836 065,76
Sum eiendeler		139 289 247,34	134 278 063,66

Balanse Norsk Teknisk Museum (ihht. retningslinjer fra Kulturdepartementet)			
Egenkapital og gjeld	Note	2010	2009
Egenkapital			
Driftskapital	8	19 620 318	19 419 736
Fond bundet til spesielle formål	4,8	47 000	47 000
Sum egenkapital		19 667 318	19 466 736
Gjeld			
Annen langsiktig gjeld			
Panteobligasjoner til Oslo kommune	2,9	90 400 000	90 400 000
Gjeldsbrevlån	2,9	1 416 681	1 750 013
NTM-fonds innskudd i bygget	4,9	3 445 000	3 445 000
Ikke opptjente tilskudd	12	8 127 304	8 643 585
Sum annen langsiktig gjeld		103 388 985	104 238 598
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 828 961	1 293 804
Skattetrekk, offentlige avg. og feriepenger		4 966 091	4 736 173
Mellomregning med NTM-fond	4	738 520	704 070
Gjeld til NTMs venneforening		949 199	964 763
Annen kortsiktig gjeld	9,12	7 750 174	2 873 920
Sum kortsiktig gjeld		16 232 944	10 572 730
Sum gjeld		119 621 929	114 811 328
Sum gjeld og egenkapital		139 289 247	134 278 064

Oslo, den 16.03.2011

 Olav Soleng styrets leder	 Bjørn Vassnes styremedlem	 Mona Lilleheim styremedlem	 Bjørg Sandal styremedlem
 Henrik Smith styremedlem	 Trond Markussen styremedlem	 Hans Weinberger museumsdirektør	 Ragnar Skjærstad styremedlem
 Marie Skoie styremedlem	 Haakon With Andersen styremedlem		

Note nr. 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er det satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

1.1 Tilskudd og salgsinntekter

Tilskudd (organisasjoner): Tilskudd fra stat og andre offentlige institusjoner inntektsføres i den perioden de er tildelt for, hvilket normalt vil falle sammen med utbetalingsåret.

Tilskudd fra offentlige institusjoner inntektsføres takt med den kostnaden de er ment å dekke.

Tilskudd til investeringer inntektsføres i takt med avskrivningene på investeringen. Ikke opptjent investeringstilskudd balanseføres som langsiktig forpliktelse.

Finansinntekter:

Renteinntekter inntektsføres etter hvert som de opptjenes.

Leieinntekter:

Leieinntekter opptjenes og resultatføres i takt med utleieperioden.

Salg av varer:

Salg av varer inntektsføres ved levering.

1.2 Fortsatt drift

Regnskapet er satt opp basert på fortsatt drift.

1.3 Klassifisering og vurdering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler, andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer som tilbakebetales innen et år klassifiseres som omløpsmidler, tilsvarende gjelder for gjeld.

1.4 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler aktiveres og avskrives dersom de har levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr. 15.000.

Aktivering er gjenstand for individuell vurdering.

Varige driftsmidler vurderes til historisk kost med fradrag for bedriftsøkonomiske avskrivninger.

Avskrivninger baseres på en vurdering av driftsmidlenes økonomiske og tekniske levetid. Museet benytter lineære avskrivninger for avskrivning av varige driftsmidler.

1.5 Varebeholdning

Varebeholdningen er verdsatt til laveste verdi av anskaffelseskost og påregnelig salgspris med fradrag for salgskostnader.

1.6 Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap på krav.

1.7 Pensjoner

Pensjonsforpliktelsene er redegjort for i note 7.

1.8 Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Note nr. 2 – Driftsmidler						02							
	EDB utstyr	Inventar / Utstyr	Anlegget Kjelsås	Lager Gjerdrum	Sum								
Kostpris 01.01	2 667 470	5 067 363	65 125 007	5 600 000	78 459 840								
Panteobligasjoner til Oslo kommune			69 400 000		69 400 000								
Tilgang	-	-	503 854		503 854								
Avgang					-								
Akk avskrivninger 31.12	973 395	3 034 287	25 083 648	1 988 000	31 079 329								
Bokført verdi pr. 31.12	1 694 075	2 033 076	109 945 213	3 612 000	117 284 365								
Årets avskrivning	499 221	511 929	1 538 339	112 000	2 661 488								
Avskrivningsprosent lineært	33/20	7/20	2/10/20	2									
<p>Anlegget på Kjelsås er oppført i balansen med museets andel av kostpris med tillegg for kommunal finansiering. Oslo kommune sin andel er sikret ved panteobligasjon pålydende kr. 90,4 mill. Kostpris ble i sin tid nedskrevet med det statlige bidraget. Stiftelsen har også et lån i forbindelse med kjøp av lageret på Gjerdrum. Panteobligasjonen pålydende kr 5 000 000 er tilrest med kr 1 416 681, jfr. langsiktig gjeld i balansen.</p>													
<p>Note nr. 3 - Likvider</p> <p>Av museets beholdning av likvider inngår skattetreksmidler på særskilt konto med kr. 1 255 702,58. I tillegg forvalter museet likviditet til NTMs venneforening. I 2009 utgjorde beløpet kr 321.044 og inngikk i eiendeler og gjeld. For 2010 er denne forvaltningen trukket ut av likvider med virkning for balansen for begge årene. For 2010 utgjør beløpet kr 394.537,50.</p>						03							
<p>Note nr. 4 - Fond bundet til spesielle formål</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Formål</th> <th>Beløp</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Rolls Royce-restaurering</td> <td>30 000</td> </tr> <tr> <td>Benz, Ford A – restaurering</td> <td>17 000</td> </tr> <tr> <td></td> <td>47 000</td> </tr> </tbody> </table> <p>I tillegg til fond bundet til spesielle formål har NTM en rekke mindre fond som historisk er stilt til rådighet for NTM. Fondsmidlene er plassert i bygget og gis 10 % renteavkastning hvor ca. 9/10 tilbakeføres NTM som driftstilskudd. Det føres eget samlet regnskap for fondene som pr. 31.12. har et mellomregningskrav med museet.</p>							Formål	Beløp	Rolls Royce-restaurering	30 000	Benz, Ford A – restaurering	17 000	
Formål	Beløp												
Rolls Royce-restaurering	30 000												
Benz, Ford A – restaurering	17 000												
	47 000												
<p>Note nr. 5 - Varebeholdning</p> <p>Varebeholdningen består av ferdigvarer for salg i museets butikk.</p>						05							

Note nr. 6 - Ansatte, godtgjørelse

06

Lønnskostnader består av følgende poster	2010	2009
Lønninger	23 775 074	22 202 176
Folketrygdavgift	3 717 792	3 642 818
Pensjonskostnader	2 460 079	2 495 676
Andre lønnskostnader	339 422	298 588
Sum lønnskostnader	30 292 367	28 639 258
Gjennomsnittlig antall ansatte: 70	Antall årsverk : 52.	
Godtgjørelser	Museums direktører	Styret
Lønn	970 861	170 250
Annen godtgjørelse	21 832	
Premie til pensjonsordning	102 075	
Sum	1 094 768	170 250

Det er avtalt sluttvederlag i form av 12 månedslønner utbetalt ved museumsdirektørs fratredelse, dersom styret mener man er i en situasjon som vanskeliggjør fortsettelsen av ansettelsesforholdet. Det er ikke avtalt bonusordninger for museumsdirektør eller styret. Det er ikke ytt lån eller stilt sikkerhet for ledende personer.

Revisors godtgjørelse for arbeid og annen bistand i 2010 med NTM's regnskap utgjør kr. 138.000. Av dette er kr. 18.000,- for konsultativ bistand med årsregnskap og noter og kr 24.000,- for andre konsultasjoner.

07

Note nr. 7 - Pensjonsforpliktelser

Norsk Teknisk Museums pensjonsansvar i forhold til den ordinære tariffestede tjenstepensjonsordningen er dekket gjennom pensjonsordning i Statens pensjonskasse. Denne ordningen gir en definert ytelse i henhold til tariffavtalen. Fordi det foretas en fordeling av den aktuarmessige risiko mellom alle foretakene, kommunene og fylkeskommunene som deltar i ordningen, tilfredsstiller den kriteriene for det som betegnes som en "Multiemployer plan". Ordningen tilfredsstiller også kriteriene for lovbestemt offentlig tjenstepensjon.

Fremtidige premier vil påvirkes av risikomessige over- eller underskudd på nåværende og tidligere ansatte både i foretaket og i andre kommuner/foretak som inngår i ordningen. Premien vil også påvirkes av avkastning, lønnsvekst og utvikling i folketrygdens grunnbeløp.

Pensjonsordningen i Statens pensjonskasse er ikke balanseført jf. regnskapslovens bestemmelser. Det er i 2010 betalt inn kr 1 748 173,- i pensjonspremie, og premien er i regnskapet klassifisert sammen med lønnskostnadene.

I tillegg til den ordinære tjenstepensjonsordningen kommer ytelser i form av avtalefestet pensjon til aldersgruppene fra 62 til 66 år. Årets kostnad til AFP – ordningen utgjør kr 711 906.

Note nr. 8 - Egenkapital

08

NOK	Driftskapital	Fond bundet til spesielle formål	Sum
Pr. 01.01.	19 419 736	47 000	19 466 736
Endring i fond til spesielle formål	0	0	0
Årets resultat	200 583		200 583
Pr. 31.12.	19 620 318	47 000	19 667 318

Av egenkapital utgjør kr 10.000.000,- stiftelsens grunnkapital.

Note nr. 9 - Fordringer og gjeld

09

Stiftelsen har ingen utestående fordringer som forfaller senere enn et år etter regnskapsårets utløp. Det er satt av kr 21.000 til mulig tap på usikre fordringer.

Annen kortsiktig gjeld består bl.a. av følgende poster:

Andre kortsiktige fordringer (Arne Knudsen)	986 243
Ou fond	21 306
Avsetning lønn	40 913
Annen kortsiktig gjeld	6 697 953

Av stiftelsens gjeld forfaller kr 92 810 739,- til betaling senere enn fem år etter regnskapsårets utløp.

Note nr. 10 - Spesifikasjon av tilskudd

10

	2010	2009
Kultur og kirke departementet ordinært tilskudd	25 874 000	23 874 000
Helse departementet	5 200 000	5 000 000
ABM - utvikling	210 000	183 000
Norges Forskningsråd	3 200 000	3 000 000
Norsk kulturråd	24 000	40 000
Norges kulturvernfond	30 000	200 000
Utenriksdepartementet	0	15 000
Oslo Kommune	249 490	583 082
Sum tilskudd	34 787 490	33 495 082

Note nr. 11 - Spesifikasjon av andre inntekter

11

Bidrag fra næringslivet er i hovedsak støtte til og finansiering av utstillingsprosjekter. Andre driftsinntekter kommer fra salg av varer og tjenester. Av dette utgjør billettinntekter kr 8 629 053.

Note nr 12 – Dextra –samlingen (Knudsens Fotosamling)

12

Stiftelsen Norsk Teknisk Museum inngikk i 2008 en avtale med Sparebankstiftelsen DnBNOR om lagring og forvaltning av en betydelig objektsamling av bilder, film, databaser, teknisk apparatur, bøker mv. Stiftelsen påtok seg å magasinere og legge til rette for at allmennheten skal få tilgang til samlingen. Avtalen medførte en betydelig investering og arbeidsinnsats. For å finansiere dette mottok museet tilskudd i 2008 og 2009 på 9,1 mill. kr. For 2010 er det mottatt ytterligere kr 3,4 mill.

I tråd med god regnskapsskikk er det gjort en vurdering mht fordeling av de påløpte kostnadene for 2008 og 2009 medgått til prosjektet. Ut i fra denne vurderingen ble det aktivert kr. 8.074.428 fordelt på bygningsmessig anlegg og database (inventar og utstyr). I 2010 er ytterligere kr 345.406 aktivert. Investeringen anses finansiert gjennom tilskuddet fra Sparebankstiftelsen.

I tråd med god regnskapsskikk avskrives investeringen etter en bedriftsøkonomisk vurdering av levetid, og uopptjent investeringstilskudd inntektsføres årlig og tilsvarende avskrivningsbeløpet. Samme prinsipp er for øvrig lagt til grunn for aktivering av kostnader forbundet med utbygging og oppgradering av brannvarslingsanlegg utført i 2009 og fullfinansiert av annen tilskuddsgiver med kr. 1.000.000. Arbeidet ble utført i forbindelse med magasineringen.

For 2009 ble resterende tilskudd fra Sparebankstiftelsen kr. 1.025.572 inntektsført som delvis finansiering av lønninger og andre driftsutgifter påløpet i tilknytning til arbeidet med flytting og forvaltningsarbeid for øvrig med Dextra-samlingen. For 2010 vises kr 986.243 som ikke opptjent tilskudd etter at kr 2.073.351 er benyttet til lønn og øvrige driftsutgifter, og etter aktivering omtalt ovenfor.

Det vises dessuten til note for driftsmidler.

Note nr 13 – Finansiell markedsrisiko

13

Norsk Teknisk Museum anses ikke utsatt for finansiell markedsrisiko

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

TEKNISK MUSEUM

Kontantstrømoppstilling 01.01-31.12		
	2010	2009
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skatt	200 583	106 763
Ordinære avskrivninger	2 661 489	2 306 710
Forskjellen mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	-	-
Endring i varer	-562 655	26 558
Endring i kundefordringer	-31 835	-1 069 971
Endring i leverandørgjeld	535 157	511 972
Endring i andre tidsavgrensingsposter:		
Andre kortsiktige fordringer	68 988	-131 737
Andre avsetninger	4 876 254	-382 827
Skattetrekk, off.avg, feriepenger	229 918	386 861
Endring mellomregning NTM-fonds	34 450	34 450
Endring mellomregning Venneforeningen	-15 564	89 231
Annen kortsiktig gjeld		-2 158 160
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	7 996 785	-280 151
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Investeringer i varige driftsmidler	-503 854	-9 323 286
Endring ikke opptjent tilskudd	-516 281	8 643 585
Salg av varige driftsmidler (salgssum)	-	-
Endring i andre investeringer	-	-
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-1 020 135	-679 701
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Opptak av ny gjeld (kortsiktig og langsiktig)		
Nedbetaling av gammel gjeld	-333 332	-333 332
Endring kassakreditt	-	-
Utbytte	-	-
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-333 332	-333 332
Netto endring i likvider i året	6 643 318	-1 293 184
Kontanter og bankinnskudd per 01.01	11 561 401	13 175 629
Kontanter og bankinnskudd per 31.12	18 204 719	11 882 445

STATSAUTORISERTE
REVISORER

Independent member

BKR

INTERNATIONAL

Til Styret i
Stiftelsen Norsk Teknisk Museum
Org.nr 979 676 832

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for stiftelsen Norsk Teknisk Museum, som består av balanse per 31. desember 2010, resultatregnskap som viser et overskudd på kr 200.583 og kontantstrømpstilling, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og museumsdirektørens ansvar for årsregnskapet

Styret og museumsdirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards om Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll.

En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til stiftelsen Norsk Teknisk Museum per 31. desember 2010 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Nitschke AS

Gamle Drammensv. 40, Postadresse: Postboks 23, 1321 Stabekk.

Telefon: 67 10 77 00, Telefaks: 67 53 59 89, E-mail: firmapost@nitschke.no, www.nitschke.no

Bankgiro: 8200 02 06853, Postgiro: 0807 3808 403, Org.nr: 914658314 MVA

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Konklusjon om utdelinger og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Stabekk, 16. mars 2011

NITSCHE AS

Steinar P. Rossow

Statsautorisert revisor

